

Studentrådet HF

MØTEINNKALLING

Dato: **Onsdag 11.05.16**
Tid: **Kl. 16.15**
Sted: **D9**

Studentrådets saker

Konstituering av møtet

Ref-sak 15/16 Godkjenning av referat fra Studentrådet HF's møte 04.05.16 *
Ref-sak 16/16 Saker fra Studentrådsrepresentantene. Orientering fra FTVene.

HF-sak 19/16 Evaluering av semesteret *
HF-sak 20/16 Høring om utfyllende regler til den nye studieforskriften *
HF-sak 21/16 Eventuelt

Evaluering av møtet

Studentrådet HF

Tore og Ida

Vi gjør oppmerksom på at det er møteplikt for alle instituttillitsvalgte (ITV)
Dersom du skal forlate møtet før det er ferdig må du gi beskjed til Ida **før** møtet.
Dersom du ikke kan møte opp MÅ du gi beskjed til Ida eller Elin før møtet.

* = Alle vedlegg blir lagt i hyllene på Studentrådskontoret!

Studentrådet HF

REFERAT

Studentrådet HF sitt møte onsdag 04.05.16, kl 16.15 i D9

Møteleder: Ida Amalie Krüger
Referent: Sarah Renton Skallist

Studentrådet HF's medlemmer:

FTV 1	Tore Sletten Langeland
FTV 2	Ida Amalie Krüger
Musikk	Karina Valnumsen Hansen
Musikk	Patrik Alm
Språk og litteratur (ISL)	Turi Marte Brandt Ånerud
Historiske studier DRV	Leif Bjarne Hammer
Historiske studier DRV	Erlend Børseth
Filosofi (IFR)	Kamilla Østerberg
IKM	Marte Nøst Odland
IKM	Nora Iman Hagesæther
KULT	Jeanette Hope
Europastudier	Ingvild Marie Henriksen
Europastudier	Pernille Nyvoll

Meldt fravær:

Språk og litteratur (ISL)	Håkon Størmer
Språk og litteratur (ISL)	Sandra Haltbakk
Historiske studier ARK	Elise Kjørsvik
Historiske studier ARK	Benjamin Morris King
PLU HTV	Tale K. Stensdal Reiersen

Ikke møtt:

Religionsvitenskap (IFR)	Runa Eide Frøiland
--------------------------	--------------------

Observatører:

Studenttinget	Meldte fravær
---------------	---------------

Studentrådet HF's saker

Konstituering av møtet

Innkallingen ble godkjent.
Møteleder og referent valgt.

Ref-sak 13/16 Godkjenning av referat fra Studentrådet HF's møte 20.04.16

Godkjent.
Kamilla – det står IFT – IFR
Patrik står under ikke møtt, men hadde sagt ifra at han ikke kom

Ref-sak 14/16 Saker fra Studentrådsrepresentantene. Orientering fra FTVene.

- Hist-DRV – nesten ferdig med ansettelsesprosess
EURO – Referansegrupper – tilbakemelding, og organisering
- IKM – Skrevet om hva PTVene skal gjøre på facebook-siden og lagt ut navn på nye PTVer. Gitt informasjon til de nye PTVene om hva de skal gjøre. Sendt mail til linjeforening om samarbeid.
- KULT – snart programrådsmøte og ansettelsesprosess.
- Musikk – ansettelsesprosess, Jazz. Utvidet ledergruppe snart.
- IFR – masse bøker inn på lesesalen. Donert bøker etter bortfall av professor. Møte med PTV ang. å få tilgang til ledermøter – ta opp som evt sak i programrådsmøte.
- ISL – mye mail. Flere av programmene skal ikke ha programrådsmøte og PTVene synes det er dumt og viser bekymring for det. Turi sendt mail til nestleder på instituttet og ønsker å få til programrådsmøter, selv om de ikke er så mange saker, så er det en arena for å ta opp ting for PTVene. Bekymringsmelding fra PTV Tysk, et emne som skal endre vurderingsform som ikke har blitt endra, treigt system. Allmøte – masterstudenter føler seg utelatt fra oppstarten til ISL. Nestleder kastet seg over og søkt penger om masteroppstart.
- FTV1 Tore – ute og reist. Samling for nasjonalt studieutvalg for humaniora. Tatt opp SAK-prosjekter tverrfaglige samarbeid på tvers av institusjoner. Hvorfor det ikke fungerer – strukturelle forskjeller, ikke interesserte i å jobbe for andre. Fremmedspråksatsning i planleggingsfase – ønsker å få inn flere studenter. Fransk får mange studenter. Portefølje - Bergen snakket om sitt arbeid. Både NTNU og Bergen skal ikke kutte stillinger annet enn ved naturlig frafall for forskning og undervisning. Utdanningsdialogmøte – faglig organisering. HF endres ikke noe større. Får inn tegn og tolk på ISL – glade og fornøyde med det. Svar fra HF på rektors ønske om instituttsammenslåing skal opp på neste instituttleder-møte. Foreslår ingen endring. Administrativt er også i gang, men mangler foreløpig oversikt.
- FTV2 Ida – Skriver master.

HF-sak 15/16 Stortingsmelding om Humaniora

- Saken ble diskutert punkt for punkt.
FTV1 Tore samler innspillene og sender dette til NSO.
Dette notatet vil bli lagt som vedlegg til referatet.

HF-sak 16/16 Workshop – Erfaringskriv *

- Leverer erfaringskriv på sprett ila uka. Hvordan er det å være ITV?

HF-sak 17/16 Eventuelt

- Innkalling til neste møte kommer mandag
- Husk å melde dere på avslutning!!
- Fortsatt en del ledige plukkevakter i mai
- Husk å levere timeliste!! Med navn og dato!

Evalueringsav møtet

- Bra møte! God diskusjon. Savner «hva skjedde på kontoret»-runde.

Ida Amalie Krüger
møteleder (sign.)

Sarah Renton Skallist
referent (sign.)

Notatet som ble sendt til NSO etter diskusjonen på HF-sak 18/16

Denne teksten er skrevet på bakgrunn av et møte i Studentrådet HF ved NTNU 04.05.16

I teksten har jeg valgt å fokusere på det generelle med humaniora. Det er ikke ment som en usynliggjøring eller undervurdering av mer spesifikke eksempler på relevans og viktighet.

Hva er samfunnsrelevans for humaniora?

Vi etterlyser selvsikkerheten til å kunne stå opp og hevde viktigheten av å ha reflekterte, skrivekyndige, kunst- og kulturkritikere -og vitere over alt i samfunnet. Karikaturen om at et liv i ledighet og arbeid utenfor relevansen av ens studiefelt er det som møter humanister etter endt studie er en ide som har fått alt for gode levevilkår. En stor utfordring når det kommer til å skulle vise til samfunnsrelevans innenfor humaniora er hvorvidt kravene om tilsynelatende håndfast målbarhet er noe som yter humaniora den statusen det fortjener. Det vi vil etterlyse er erkjennelsen om at egenskapene og kunnskapen man vil kunne få gjennom å studere humanistiske fag er helt sentrale for samfunnet. Det som presenteres videre er i hovedsak argumenter rundt den generelle kunnskapen og ferdighetene som fostres innenfor humaniora. Uansett hvor man skulle ende opp i arbeidslivet så er man tjent med å ha fått trent seg i kritisk tenkning og skriveferdigheter. Det er fristende å dra linjene til et Dannelsesargument for å belyse viktigheten av humaniora. Dette er dessverre en form for samfunnsrelevans som vanskelig lar seg måle, men som ikke må glemmes for det er her mye av Humaniora ligger.

Hvorfor er humaniora viktig?

Humanistiske fag representerer forskning på det vi mennesker skaper selv. På lik linje med at samfunnet trenger forskning på maten vi putter i oss så trenger vi forskning på de menneskelige forholdene som omgir og former oss som enkeltmennesker og samfunn. Viktigheten av å ha refleksive mennesker med god kritisk sans og forståelse av etikk kan virke noe abstrakt sammenlignet med åpenbart håndfaste arbeidsoppgaver i samfunnet som politi, veibygging og industriarbeid, men det er en historisk svært hardtvunnet erfaring at systemene vi mennesker skaper og omgir oss med har den enormt skumle tendensen å redusere faktiske menneskeliv, med lidelse, lykke og alt annet vi er, til økonomi og tall. I menneskerettighetstenkning så blir dette beskrevet som de ulike nivåene av fostringen av en menneskelig samvittighet, her kan humaniora bli sterkere på både studiesiden og presentasjonen av samfunnsrelevans.

Reduseringen av mennesker til økonomi og tall er en virkelighet vi fortsatt lever med i dag, kanskje særlig synlig i store samfunnsutfordringer som integrering og økonomiske nedgangstider. Derfor trenger vi historikere til å fortelle oss om hvorfor vi er kommet der vi er og til å komme med sårt tiltrengt kunnskap om hvordan historie brukes og presenteres.

Notatet som ble sendt til NSO etter diskusjonen på HF-sak 18/16

Kunnskap om religion og kultur er essensielt for å kunne lykkes i å skape et samfunn der vi tar inn over oss utfordringene tilknyttet kompleksiteten i forholdene mellom mennesker, og hvor vi kan få til viktige løsninger. Språk er selve forutsetningen for kommunikasjon og er premisset for egentlig alt vi gjør oss mennesker imellom. Det er virkelig ikke vanskelig å vise til viktigheten av humaniora, noe som burde inspirere til kritiske tanker omkring målbarhet og verdien vi tillegger det.

Nasjonal koordinering av små fag

Etter en samtale med fakultetet så går man her ut fra en forståelse av denne koordineringen som å handle om en koordinering av små fag, for eksempel latin, gresk og kristendomskunnskap, men også muligens (for) små fagområder innenfor andre språk som spansk og fransk, på tvers av institusjoner for å sikre god nok kvalitet og videre kunnskapsberedskap. Ideen er visst å skulle beholde fagtilbudet ved flest mulig institusjoner på tross av små lokale fagmiljøer og studentkull. Dette gjennom å ha en nasjonal/nordisk koordinering der emner og/eller hele programmer foregår i en form som gjør et slikt samarbeid mulig. Forståelsen er at det er snakk om nettbasert og samlingsbasert undervisning. Dette kan være nyttige tiltak, men vi vil påpeke at det å få slike samarbeid til å fungere virker å være svært vanskelig. Det å få til nettbasert undervisning av god nok kvalitet er heller ikke noe enkelt, så her må man ikke være naiv med tanke på mulighetene teknologien gir. Finnes kompetansen? Det er ikke noen selvfølge at hverken de ansatte eller studentene sitter med forutsetningene i dag for å få det til. Et svært viktig poeng er at en slik nasjonal koordinering ikke må bli en krykke som senere sørger for døden av et fagmiljø når ikke tiltaket lot seg gjennomføre.

6) Hvilke saker har ikke engasjert deg og hvorfor?

7) Hvordan synes du de sosiale aktivitetene har vært?

8) Er det noe du savnet? Eventuelt hva?

9) Er det noe du synes kan og bør gjøres annerledes til neste semester?

10) Annet som er verdt å nevne?

HF-sak 20/16

Saksbehandler: *Tore S. Langeland*

HØRING OM UTFYLLENDE REGLER TIL DEN NYE STUDIEFORSKRIFTEN

Vi har fått en forespørsel fra en gruppe på HF bestående av representanter på institutt og fakultet som har jobbet fram forslag til utfyllende regler til den nye studieforskriften. De har kommet fram til et utkast som de ønsker studentenes synspunkt på før de sender det fra seg. Jeg oppfatter det som riktig og selvfølgelig at vi er med på dette arbeidet da det er høyst relevant for oss studenter på HF. Vi vil ta det opp som sak med sikte på å utforme et svar på vegne av studentrådet HF.

Det er noen sider, så det er svært viktig at dere setter av litt tid til å lese gjennom. Ta gjerne utgangspunkt i forslagene til utfyllende regler, de er skrevet i rødt i selve lovdatateksten, og de to sidene med "punkter til oppfølging og diskusjon" i det andre dokumentet. Denne forskriften er, og vil bli, helt avgjørende for hvordan studenter ivaretas på HF.

Forskrift om studier ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU)

Dato 08.12.2015 nr. 1449
Departement Kunnskapsdepartementet
Avd/dir Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU)
Publisert I 2015 hefte 14
Ikrafttredelse 01.01.2016
Endrer FOR-2005-12-07-1684, FOR-2014-02-25-239, FOR-2012-06-19-649, FOR-2014-12-15-1787
Gjelder for
Hjemmel LOV-2005-04-01-15-§3-3, LOV-2005-04-01-15-§3-5, LOV-2005-04-01-15-§3-9, LOV-2005-04-01-15-§3-10, LOV-2005-04-01-15-§5-3, LOV-2005-04-01-15-§3-8, LOV-2005-04-01-15-§4-7, LOV-2005-04-01-15-§4-8, LOV-2005-04-01-15-§4-10
Kunngjort 15.12.2015 kl. 15.15
Korttittel Forskrift om studier ved NTNU

MED UTKAST TIL UTFYLLENDE REGLER FOR HUMANISTISK FAKULTET

Innholdsfortegnelse

Forskrift om studier ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU)	1
Innholdsfortegnelse	2
Kapittel 1. Generelle bestemmelser.....	3
Kapittel 2. Grader og yrkesutdanninger.....	4
Kapittel 3. Studierett og permisjoner	5
Kapittel 4. Studier	7
Kapittel 5. Vurdering	10
Kapittel 6. Begrunnelse, klage og fusk.....	15
Kapittel 7. Vitnemål og karakterutskrift	16
Kapittel 8. Utfyllende regler og ikrafttredelse	17

Hjemmel: Fastsatt av styret ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) 8. desember 2015 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 3-3, § 3-5, § 3-9, § 3-10, § 5-3, § 3-8, § 4-7, § 4-8 og § 4-10.

Kapittel 1. Generelle bestemmelser

§ 1-1. Virkeområde

Bestemmelsene i denne forskriften gjelder for alle studier ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU). Forskriften gir regler om gjennomføring av vurdering, krav for tildeling av grad/yrkesutdanning og bestemmelser om studentenes rettigheter og plikter ved NTNU.

For studier som har nasjonale rammeplaner, vil nasjonale rammeplaner ved en eventuell konflikt med denne studieforskriften gå foran. Forskriften gjelder for eksamener i opplæringsdelen av ph.d.-programmene så langt dette ikke er i strid med ph.d.-forskriften.

Der forskriften bruker «fakultetet» eller «fakultetet selv» innebærer dette at fakultetets myndighet utøves på delegasjon fra rektor.

§ 1-2. Definisjoner

Emne

Den minste enheten som gir studiepoeng, som en student vurderes i, og som fører til en sluttkarakter.

Student

En som er tatt opp til emne eller studieprogram ved NTNU, med hjemmel i § 3-6 og § 3-7 i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (uhl).

Studierett

Studenters rettigheter og plikter knyttet til å være tatt opp til et studieprogram eller enkeltemne.

Studieprogram

Med studieprogram menes en studieenhet som består av en samling emner med totalt læringsutbytte som tilbys studenter å søke på og bli tatt opp til. Et studieprogram kjennetegnes ved at det ikke er nødvendig å søke nytt opptak for å ta nye emner innenfor studieprogrammet (jf. DBHs definisjon).

Vurdering

Alle typer prøving av studentens kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse som gir grunnlag for fastsettelse av karakter i et emne.

Delvurdering

Prestasjon som gis karakter og som inngår i beregningen av endelig karakter i emnet. Vekting av delvurderinger skal fremgå av emnebeskrivelsen.

Obligatoriske aktiviteter

Arbeider og prøver som må være godkjent for å kunne fremstille seg til vurdering, men der resultatet ikke inngår i beregningsgrunnlaget for karakteren i emnet.

Utsatt eksamen

Eksamen for studenter som hadde gyldig fravær ved siste ordinære eksamen eller som strøk ved siste ordinære eksamen.

Masteroppgave

Selvstendig arbeid med veiledning i avslutningen av en mastergrad.

Masteroppgaven skal ha et omfang på minimum 30 og ikke mer enn 60 studiepoeng.

Utfyllende regel

§ 1-2

Masteroppgaven kan gjennomføres som fellesarbeid under forutsetning av at hver kandidats bidrag er tydelig avgrenset og tilsvarer en normal masteroppgave med hensyn til arbeidsinnsats og omfang. Nærmere

Kommentert [EW1]: Vi diskuterte på vårt siste møte om ordninga med fellesarbeid er tillatt med tanke på kravet til *selvstendighet*.

[Forskrift om krav til mastergrad § 7](#) fastslår at «institusjonen fastsetter [...] om arbeidet skal utføres individuelt eller av flere studenter».

Jeg foreslår derfor at vi lar det stå slik det er.

bestemmelser om dette, samt om normalomfanget av en masteroppgave for det enkelte fag, fastsettes i studieplanen.

Når særlige faglige grunner foreligger, kan kollektive vurderingsformer nyttes som del av vurderingen i masterprogrammet. Som særlige grunner nevnes:

- faglig innhold, undervisningsopplegg og arbeidsformer i emnet er slik at en kollektiv vurderingsform er nødvendig for å sikre faglig og pedagogisk konsistens.
- emnet forbereder eksplisitt for yrkesfunksjoner der samarbeid er en sentral arbeidsform.

Kollektive vurderingsformer kan ikke utgjøre mer enn 1/3 av vurderingen til mastergraden. Bestemmelser om slike vurderingsformer skal fastsettes i studieplanen.

Mastergradsprogrammet gjennomføres under veiledning av en av instituttets vitenskapelig ansatte. Andre personer med nødvendig fagkyndighet kan delta i veiledningen. Nærmere bestemmelser om veiledere og gjennomføring av veiledning reguleres av retningslinjer i masteravtalen ved Det humanistiske fakultet.

Kapittel 2. Grader og yrkesutdanninger

§ 2-1. Grader og yrkesutdanninger

NTNU kan tildele grader og yrkesutdanninger i samsvar med forskrift 16. desember 2005 nr. 1574 om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler.

§ 2-2. Høgskolekandidat

Graden høgskolekandidat tildeles for 2-årige utdanninger på 120 studiepoeng med egen studieplan som er vedtatt av fakultetet.

§ 2-3. Bachelorgrad

Graden bachelor tildeles for 3-årige utdanninger av 180 studiepoeng. Grunnlaget for graden skal omfatte ett av følgende:

- a. Studieprogram av 180 studiepoengs omfang som i henhold til nasjonal rammeplan gir bachelorgrad.
- b. Integrrert yrkesrettet utdanning eller annet fullført studieprogram av 120 studiepoengs omfang kombinert med godkjent og fullført påbygging eller spesialisering innenfor samme eller tilgrensende fag/fagområde av minimum 60 studiepoengs omfang.
- c. Fordypning av minst 80 studiepoengs omfang, der studieplanen definerer kravet til fordypningen. Fellesemner inngår der det er bestemt av NTNUs styre.

For utøvende og skapende musikkutdanning er bachelorgradens omfang 180 eller 240 studiepoeng.

Utfyllende regel

§ 2-3

Nærmere bestemmelser om krav til innhold fastsettes i studieplanen for de enkelte bachelorprogrammene.

§ 2-4. Yrkesutdanning

Yrkesutdanning tildeles for 4-årige lærerutdanninger på 240 studiepoeng.

§ 2-5. Mastergrad

Krav til innhold og omfang i mastergrad framgår av forskrift 1. desember 2005 nr. 1392 om krav til mastergrad.

Graden master tildeles for

- a) mastergrad av 120 studiepoengs omfang

- b) integrert mastergrad av 300 studiepoengs omfang der kravene til bachelorgraden er inkludert
- c) erfaringsbasert mastergrad av 90 eller 120 studiepoengs omfang.

Utfyllende regel

§ 2-5

Mastergradsprogrammet gjennomføres under veiledning av en av instituttets vitenskapelig ansatte. Andre personer med nødvendig fagkyndighet kan delta i veiledningen. Nærmere bestemmelser om gjennomføring av veiledning reguleres av retningslinjer i masteravtalen ved Det humanistiske fakultet.

§ 2-6. *Cand.med. og Cand.psychol.*

Gradene inneholder 360 studiepoeng. I studieprogram som fører frem til graden inngår fellesemner slik det er bestemt av NTNUs styre.

§ 2-7. *Krav til doktorgrad*

Krav til graden ph.d. (inkludert opptak, gjennomføring, fullføring og fellesgrader) reguleres av forskrift 23. januar 2012 nr. 206 for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved NTNU.

Krav til graden dr.philos. reguleres av forskrift 21. januar 2014 nr. 117 for graden doctor philosophiae (dr.philos.) ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU).

§ 2-8. *Fellesgrader*

NTNU kan inngå fellesgrader med andre institusjoner som tilbyr grader og utdanning tilsvarende som NTNU. Når studenten avlegger eksamen ved NTNU gjelder NTNUs studieforskrift.

§ 2-9. *Tilknytningskrav og forutsetninger for å tilkjennes ny grad*

- (1) For at en kandidat skal få utstedt vitnemål for grad fra NTNU må minst 60 av studiepoengene, som skal inngå i beregningsgrunnlaget for graden, være avlagt ved NTNU.
- (2) For grader som gis i samarbeid med andre norske eller utenlandske institusjoner (fellesgrader) må minst 30 studiepoeng være avlagt ved NTNU.
- (3) Ved godskriving av utdanning, som tidligere har inngått i beregningsgrunnlaget for en grad eller som del av en grad eller yrkesutdanning, må studenten i tillegg ha avlagt minst 60 nye studiepoeng for det kan tildeles en ny grad.

Fakultetet selv kan fastsette krav om inntil 90 nye studiepoeng for bestemte utdanninger. Rektor kan fastsette krav om inntil 90 nye studiepoeng for sivilingeniørutdanningen og de 5-årige lektorutdanningene.

Utfyllende regel

§ 2-9

For bachelorgrader ved Det humanistiske fakultet kreves minst 90 nye studiepoeng for det kan tildeles ny grad. Unntaket er bachelor i utøvende musikk, hvor kravet er 60 studiepoeng.

Kommentert [EW2]: Denne bestemmelsen bør diskuteres også med andre fakulteter. Det kan også være et poeng å vente for å se hvilke utslag ny finansieringsordning for UH-sektoren får (kommer på høring til høsten).

Kapittel 3. Studierett og permisjoner

§ 3-1. *Studierett*

- (1) Opptak til et studieprogram eller emne gir studierett, dvs. rett til undervisning, veiledning, tilgang til læringsplattform og vurdering i samsvar med studieplan og emnebeskrivelser som inngår i studiet.
- (2) Studierett betinger at studenten semesterregistrerer seg og betaler pålagte avgifter (semesteravgift og kursavgift) innen de frister rektor fastsetter.

(3) En student som er tatt opp til et studieprogram eller enkeltemner ved NTNU, har rett til å melde seg til vurdering i andre emner hvis vedkommende fyller kravene til det. Studenten har også rett til å følge undervisning i emner utenfor studieprogrammet dersom adgangen til emnene ikke er begrenset eller emnet har studierettskrav. Studenter som har fullført grad ved NTNU kan søke om samme rettighet innen fastsatt frist.

(4) En student som er tatt opp til et studieprogram og som følger dette med normal studieprogresjon (uten korreksjon for permisjoner og redusert studieprogresjon) har krav på at studieprogrammets læringsutbytte, nivå og struktur ikke endres i den tiden vedkommende har studierett til programmet. Studenten må likevel akseptere at det kan bli endringer i programmets emner og oppbygging så lenge dette ikke medfører at studenten blir forsinket i sin progresjon.

§ 3-2. Ophør av studierett

Studieretten opphører når studiet er fullført og bestått. Det samme gjelder dersom studenten selv trekker seg fra studiet.

§ 3-3. Tap av studierett

(1) Fakultetet selv fatter vedtak om tap av studierett. Studenten kan tape studieretten når studenten:

- ikke betaler semesteravgiften.
- ikke har fullført studieprogrammet på normert tid med tillegg av 50 % eksklusive permisjoner. Det kan avtales individuell utdanningsplan som går ut over dette.
- ikke har produsert studiepoeng de siste tre semestrene i det studieprogrammet studenten er tatt opp til. Det kan avtales individuell utdanningsplan som går ut over dette.
- har gjennomført samme obligatoriske praksis to ganger, uten bestått resultat.
- har brukt opp sine forsøk til eksamen i et emne som ifølge studieplanen er obligatorisk.

Ved vurdering av tap av studierett for studenter tatt opp før 1. januar 2016 skal det regelverket som er til gunst for studenten, legges til grunn hvis gammel og ny studieforskrift er i konflikt.

(2) Studenten skal varsles og ha anledning til å uttale seg innen gitt frist før vedtak om tap av studierett fattes. Vedtak kan påklages til NTNUs klagenemnd.

Utfyllende regel

§ 3-3 (1)

Studenten kan inngå avtale om individuell utdanningsplan med instituttet i tråd med utfyllende regler til §§ 3-4 og 4-4.

§ 3-4. Permisjoner

(1) Fakultetet avgjør søknad om permisjon.

(2) En student som får barn under studiene skal gis rett til permisjon fra studiene under svangerskap og til omsorg for barn, jf uhl § 4-5. Permisjon ved fødsel gjelder også far, medmor og medfar. Rett til permisjon gjelder også ved førstegangstjeneste og sykdom. Normalt innvilges permisjon for inntil ett år.

(3) En student må ha gjennomført mer enn 30 studiepoeng av emnene som inngår i studieprogrammet for å søke om permisjon uten å grunngi søknaden. Permisjon gis fortrinnsvis for et helt studieår. I studieprogram med praksis kan fakultetet bestemme at studenten må begrunne søknaden.

(4) Fakultetet kan innvilge søknad om permisjon ut over ett år dersom det foreligger dokumenterte særskilte behov.

(5) En student med permisjon kan gis anledning til å gjennomføre vurdering i permisjonstiden. Det forutsettes at studie-/semesteravgift betales for det aktuelle semesteret.

(6) Student som er innvilget permisjon, skal gis anledning til å gjenoppta sine studier på tilsvarende nivå som før permisjonen, forutsatt at studietilbudet fortsatt eksisterer. Studentens utdanningsplan må tilpasses gjeldende studieplan.

Kommentert [EW3]: Jf. punkt i følgedokumentet

Utfyllende regel

§ 3-4

Studieprogrammets vertsinstitutt avgjør alle søknader om permisjon. Nærmere bestemmelser om permisjon fra masterprogram fastsettes i retningslinjene i masteravtalen ved Det humanistiske fakultet.

§ 3-5. Bortvisning og utestengning

- (1) Fakultetet selv har myndighet etter denne paragraf til å gi skriftlig advarsel, jf. uhl § 4-8 (1).
- (2) NTNUs klagenemnd har myndighet til å fatte vedtak om bortvisning og utestengning.

§ 3-6. Skikkethet

NTNUs klagenemnd har myndighet til å fatte vedtak om at en student ikke er skikket for yrket, og kan utestenges fra studiet jf. uhl § 4-10.

§ 3-8. Politiattester

NTNUs klagenemnd kan fatte vedtak om at en student skal nektes retten til å delta i klinisk undervisning eller praksisstudier hvis studenten har merknader på politiattesten, jf. uhl § 4-9.

§ 3-9. Dokumentasjonskrav

Studenter som er tatt opp til studier ved NTNU, kan bli bedt om å legge frem originale vitnemål, karakterutskrift, attester m.m. som har vært grunnlag for opptak til studiet. Studenter som ikke legger frem originaldokumentasjon innen den fristen som er oppgitt, kan miste studieretten. Rektor fatter vedtak om opphør av studierett etter denne bestemmelsen.

Kapittel 4. Studier

§ 4-1. Opprettelse og nedleggelse av studier - kvalitetssikring

- (1) NTNUs styre vedtar opprettelse og nedleggelse av studieprogram på 60 studiepoeng eller mer. Når styret oppretter et studieprogram, skal det samtidig fastsette hvilket fakultet som skal administrere programmet og tildele grad/yrkesutdanning.
- (2) Fakultetet vedtar opprettelse og nedleggelse av studier på mindre enn 60 studiepoeng, herunder emner. For emner i de 5-årige lektorutdanningene skal dette skje i samråd med Rektor. Rektor oppretter og nedlegger emner i sivilingeniørutdanningen.
- (3) Rektor fastsetter prosedyrer for etablering av nye studier og nærmere krav om hva som skal fremgå av studieplan og emnebeskrivelser.
- (4) For kvalitetssikring av studieprogram og emner, gjelder NTNUs system for kvalitetssikring.
- (5) Rektor kan endre navn på studieprogram etter forslag fra fakultetet.

Utfyllende regel

§ 4-1 (2)

Fakultetet oppretter og nedlegger studier på mindre enn 60 studiepoeng – herunder emner – etter forslag fra instituttene.

§ 4-2. Fastsettelse av studieplan og emnebeskrivelser

(1) Alle studieprogram skal være beskrevet i en studieplan. Det fakultetet som administrerer studieprogrammet, vedtar studieplan. Rektor vedtar studieplanen for sivilingeniørutdanningen og de 5-årige lektorutdanningene. Studieplanen skal gi opplysninger om eventuelle opptakskrav og rangeringsregler for studieprogrammet.

Studieplanen skal minimum fastsette:

- henvisning til eventuell nasjonal rammeplan
- forventet læringsutbytte
- hvilke emner som inngår
- omfang i studiepoeng
- hvilket fakultet som administrerer studieprogrammet
- mulighet for utvekslingsopphold i utlandet
- hvilke emner som til sammen utgjør fordypningen i bachelorgraden
- oppbyggingen av studieprogrammet, studieretninger, eventuelle fellesemner, hva som er obligatorisk og valgfritt, og rekkefølgen på emnene
- eventuelle betingelser til studieprogresjon.

(2) Alle emner skal være beskrevet i en emnebeskrivelse. Hver emnebeskrivelse skal minimum inneholde:

- forventet læringsutbytte
- Forkunnskapskrav
- Undervisningssemester
- Faginnhold
- Læringsformer
- Undervisningsspråk
- emnets omfang i studiepoeng
- hvilke aktiviteter som er obligatoriske
- vurderingsform og karakterskala
- vektning av delvurderingene som inngår i sluttkarakteren
- om vurderingsform kan bli endret for utsatt eksamen
- studiepoengreduksjoner.

Utfyllende regel

§ 4-2

Fakultetet vedtar vesentlige endringer i emnebeskrivelser. Med vesentlige endringer menes for eksempel

- endringer som får ressursmessige konsekvenser
- endringer som medfører vesentlig forandring av emnets profil
- endringer som får konsekvenser for innholdet i ett eller flere studieprogrammer
- endringer som må sees i sammenheng med fakultetets strategiplan

§ 4-2 (1)

Studieplanen skal i tillegg til det som står i studieforskriften, inneholde opplysninger om

- anbefalte studieløp
- kombinasjoner av emner som danner grunnlag for undervisning i skolen (årsstudium)
- spesielle opptakskrav eller rangeringsregler
- overgangsordninger som sikrer at allerede opptatte studenter som har fulgt normal progresjon, ikke blir forsinket.

§ 4-2 (2)

Emnebeskrivelsen skal i tillegg inneholde informasjon om

- hvilke delvurderinger som må tas opp ved stryk
- eventuell adgangsregulering av emnet (studierettskrav eller tallmessig adgangsbegrensning)

Kommentert [EW4]: Se punkt x i følgedokumentet

- eventuell tidsbegrensning for gyldighet av obligatorisk aktivitet

§ 4-3. Utdanningsplan

(1) Student som tas opp til studier av 60 studiepoeng eller mer, skal ha utdanningsplan. Utdanningsplanen skal inneholde bestemmelser om universitetets forpliktelser overfor studenten, og studentens forpliktelser overfor universitetet og medstudenter. Innholdet i studiet og studentens forventede progresjon skal framgå av planen. Utdanningsplanen inngås mellom student og fakultet.

(2) Utdanningsplanen kan endres etter avtale med fakultetet.

Utfyllende regel

§ 4-3 (1)

Det er kun studenter som tas opp til Humanistiske fag, emnestudier (det vil si enkeltemner ved Det humanistiske fakultet), som ikke har krav om utdanningsplan.

Alle studenter som blir tatt opp på et mastergradsprogram, skal – i tillegg til utdanningsplanen – inngå en masteravtale med instituttet. Retningslinjer for gjennomføring av mastergraden er en del av masteravtalen. Masteravtalen skal justeres når studieprogresjonen forsinkes på grunn av sykdom, innvilgede permisjoner eller andre avtalte forhold.

§ 4-3 (2)

Vertsinstituttet for et studieprogram har hovedansvaret for å vedlikeholde utdanningsplaner for studenter på programmet.

§ 4-4. Deltidsstudier

Studiene ved NTNU kan gjennomføres som deltidstudier etter avtale med fakultetet. Prosentvis andel av normert studieprogresjon skal angis i utdanningsplanen.

Utfyllende regel

§ 4-4

Instituttet avgjør alle søknader om deltidstudier.

Med de begrensninger som studieplanene setter, kan det avtales utdanningsplaner med inntil 50 % redusert studieprogresjon.

Nærmere bestemmelser om deltid på toårige masterprogram fastsettes i retningslinjene i masteravtalen ved Det humanistiske fakultet.

I spesielle tilfeller kan instituttet innvilge deltidstudier ut over rammene som er nevnt ovenfor.

§ 4-5. Godskriving

(1) Fakultetet skal godskrive beståtte emner, fag, eksamener eller prøver fra andre institusjoner under universitets- og høyskoleloven i den utstrekning de oppfyller de faglige krav, jf. uhl § 3-5 (1).

(2) Fakultetet kan gi fritak for deler av utdanning på grunnlag av annen velegnet eksamen eller prøve. Dokumentasjon av realkompetanse kan også gi grunnlag for fritak jf. uhl § 3-5 (2).

Kommentert [EW5]: Se punkt X i følgedokumentet

(3) Fakultetet avgjør søknader fra enkeltpersoner om godkjenning av annen høyere utdanning som faglig jevngod med utdanning som tilbys ved NTNU, jf. uhl § 3-5 (3). Godkjenning gir rett til å bruke den tittel som er fastsatt for den utdanningen det er jevnført med.

Utfyllende regel

§ 4-5

Ved vurdering av godskriving og fritak skal følgende legges til grunn: Innhold og pensum i studiet, faget eller emnet som vurderes, må ikke være identisk med det faglige grunnlaget det søkes fritak for, men være rimelig dekkende. Ved tvil bør avgjørelsen gå i favor av studenten.

Fritak kan også gis for bestemte krav som stilles for å gå opp til en eksamen, som for eksempel obligatoriske oppgaver, øvinger, praksis og lignende, etter de samme prinsipper som nevnt ovenfor.

Instituttene fatter vedtak om godskriving i tråd med punkt 1 og 2. Fakultetet fatter vedtak om faglig jevngodhet i tråd med punkt 3.

§ 4-6. Studiepoengreduksjon

Dersom en student vurderes i emner som helt eller delvis overlapper hverandre, skal dette føre til reduksjon i studiepoeng på vitnemål eller karakterutskrift. Slik faglig overlapping skal være opplyst i aktuell emnebeskrivelse. Studiepoengreduksjonen gjøres slik at de emnene som fører til den mest gunstige karakter for studenten ikke reduseres.

§ 4-7. Undervisning

Forelesninger er som hovedregel offentlige. Fakultetet selv kan bestemme at forelesninger bare skal være for institusjonens studenter eller enkelte grupper av studenter dersom forelesningens art tilsier det eller det er fastsatt egenbetaling for det aktuelle studiet, jf. uhl § 3-8 nr. 2.

§ 4-8. Muntlig prøve

Fakultetet selv kan bestemme at muntlig prøve ikke skal være offentlig, etter ønske fra studenten, når tungtveiende hensyn taler for det, jf. uhl § 3-9 (3). Klinisk eksamen er unntatt fra offentlighet.

§ 4-9. Studieåret

Studieåret er på 40 uker og er delt i to semestre. Høstsemesteret er avsluttet før årsskiftet. Rektor fastsetter når studieåret starter og slutter.

Kapittel 5. Vurdering

§ 5-1. Karaktersystem

Symbol	Betegnelse	Generell, ikke fagspesifikk beskrivelse av vurderingskriterier
A	Fremragende	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Kandidaten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet
B	Meget god	Meget god prestasjon. Kandidaten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet.
C	God	Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Kandidaten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene
D	Nokså god	En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Kandidaten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet
E	Tilstrekkelig	Prestasjonen tilfredsstillende minimumskravene, men heller ikke mer. Kandidaten viser liten vurderingsevne og selvstendighet
F	Ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstillende minimumskravene. Kandidaten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet

- (1) Ved vurdering benyttes seksdelt karakterskala A til F, som tilrådd fra Universitets- og høskolerådet (UHR), der F er karakter for å ikke bestå vurderingen og ikke bli tilkjent studiepoeng for emnet.
- (2) Vurderingen kan også graderes etter en todelt skala med karakterene Bestått og Ikke bestått.
- (3) Obligatoriske aktiviteter vurderes til godkjent/ikke godkjent og gir ikke uttelling i studiepoeng.
- (4) Emnebeskrivelsen skal gi oversikt over vektning. Sammenlåing av delvurderinger skjer automatisk via det studieadministrative systemet.
- (5) Dersom en kandidat har fremstilt seg til samme vurdering mer enn én gang, blir beste karakter gjeldende.
- (6) Student som har levert besvarelse kan ikke unndra seg sensur. Studenten kan heller ikke unndra seg sensur dersom eksaminasjonen har startet ved muntlig prøve.
- (7) Fakultetet skal utarbeide fagspesifikke beskrivelser av vurderingskriteriene.

§ 5-2. Eksamensperiode

Rektor fastsetter eksamensperiodene for skriftlig eksamen under tilsyn. Skriftlig eksamen under tilsyn kan avholdes utenom perioden etter søknad. Dato for eksamen kunngjøres for studentene i god tid før eksamen.

§ 5-3. Eksamensavvikling

Rektor fastsetter regler for eksamensavvikling.

§ 5-4. Rett til vurdering

- (1) For å få fremstille seg til vurdering, må studenten være semesterregistrert for gjeldende semester og ha betalt semesteravgift i henhold til lov om studentsamskipnader. Det er studentens ansvar å registrere seg og melde seg til vurdering innenfor de frister som er fastsatt og kunngjort.
- (2) Eventuelle obligatoriske aktiviteter må være godkjent. Studenten skal i rimelig tid før vurdering få informasjon hvis obligatoriske aktiviteter ikke er godkjent.
- (3) Det er ikke anledning til å fremstille seg til vurdering i samme emne mer enn tre ganger. Fakultetet selv kan innvilge et fjerde forsøk. Dersom det foreligger særskilte behov hos studenten, kan fakultetet selv innvilge et femte og siste forsøk. Antall forsøk følger person, ikke studieretten.

- Tellende forsøk er når studenten
- har bestått eksamen
  - får karakteren F/Ikke bestått
  - trekker seg etter avmeldingsfristens utløp
  - ikke møter til eksamen
  - ikke leverer besvarelse i en vurdering/delvurdering i et emne
  - har møtt til eksamen, men velger å trekke seg under eksamen
  - får sin eksamen annullert på grunn av fusk, forsøk på fusk, falskt vitnemål eller annen uredelig opptreden, jf. uhl § 4-7.

For studenter tatt opp ved NTNU før 1. januar 2016 telles forsøk fra og med studieåret 2016/17.

- (4) Det skal gis tilbud om eksamen i et emne i ett år etter at emnet er nedlagt.
- (5) Studenter som har fullført et studieprogram, har adgang til å fremstille seg for forbedring av karakter i emner med adgangsbegrensning i inntil ett år etter at programmet er fullført. Søknad stiles til fakultetet. Det utstedes ikke nytt vitnemål.
- (6) Den som ikke er tatt opp som student, har rett til å melde seg til vurdering i et emne i samsvar med uhl § 3-10. Fakultetet avgjør om vilkårene for oppmelding er oppfylt og kan gi nærmere regler om adgangen til vurdering uten å være tatt opp som student.

Rektor kan fastsette særskilt oppmeldingsfrist for denne gruppen.

Rektor kan fastsette at de som ikke er tatt opp som studenter til et emne, skal betale avgift i tillegg til semesteravgiften som skal dekke institusjonens merutgifter.

Kommentert [EW6]: Se folgedokumentet

Utfyllende regel

Til § 5-4 (6)

Instituttet avgjør for hvert studieår hvilke emner det er adgang til å melde seg til vurdering i uten å være tatt opp som student.

§ 5-5. Oppmelding og trekk fra vurdering

(1) Studenten skal melde seg opp til vurdering elektronisk innen den frist som rektor fastsetter. Informasjon om gjeldende rutiner og frister for oppmelding kunngjøres på nettsidene. Det er studentens ansvar å kontrollere at oppmeldingene er korrekte. I spesielle tilfeller (sykdom eller lignende) kan rektor dispensere fra fristen for oppmelding.

(2) Trekk fra vurdering må skje innen den fristen som er fastsatt av rektor. En student som har trukket seg fra vurdering i et emne kan ikke fremstille seg på nytt før ved neste ordinære vurdering.

§ 5-6. Vurdering

(1) Utsatt eksamen for skriftlig eksamen under tilsyn og muntlig eksamen

I emner der det blir holdt skriftlig eksamen under tilsyn eller muntlig eksamen bare én gang pr studieår, skal det holdes utsatt eksamen før neste ordinære eksamen.

Studenter som har gyldig fravær ved eller strøk ved siste ordinære eksamen har rett til å fremstille seg til utsatt eksamen.

Studenter som ikke møtte ved ordinær eksamen, uten gyldig grunn til fravær, har kun adgang til neste ordinære eksamen.

Rektor fastsetter tidsperiode for utsatt eksamen. Tidspunkt kunngjøres før aktuell eksamen. Utsatt eksamen skal være avviklet før neste ordinære eksamen. For bestemte studieprogram kan tidspunktet for utsatt eksamen, som en fast ordning, fastsettes i utfyllende regler.

Ved utsatt eksamen skal vurderingsformen være faglig jevn god med vurderingsformen ved ordinær eksamen. Endret vurderingsform ved utsatt eksamen skal fremgå av emnebeskrivelsen.

(2) Utsatt eksamen for andre vurderingsformer

Fakultetet skal, hvis det har betydning for progresjonen i studiet, sørge for at studenter med gyldig fravær til andre vurderingsformer enn skriftlig eksamen under tilsyn og muntlig eksamen kan få gjennomført sine vurderinger.

Dersom gyldig fravær medfører at innleveringsfrist må forlenges, fastsettes ny frist etter en skjønnsmessig vurdering.

(3) Ny vurdering ved ikke bestått

Emnebeskrivelsen eller utfyllende regler fastsetter hvilke vurderinger som må tas opp igjen når studenten ikke har bestått emnet.

Ved gjentak må studenten forholde seg til gjeldende emnebeskrivelse.

(4) Forbedring av karakter

Studenter som ønsker å forbedre karakter i et emne, fremstiller seg til ordinær vurdering. Det er beste karakter som blir gjeldende.

Der karakteren fastsettes på grunnlag av flere vurderinger, må alle tas opp igjen. Emnebeskrivelsen kan fastsette at en student som ønsker å forbedre karakter i emnet, kan ta opp den enkelte delvurdering.

(5) Gyldig fravær

Gyldig fravær dokumenteres med legeerklæring eller tilsvarende dokumentasjon. Frist for å levere legeerklæring er syv dager, regnet fra dato for slutt av vurderingen. For praksisperioder skal legeerklæring leveres umiddelbart.

(6) Ved ny vurdering og ved utsatt eksamen gjelder det pensumet som er fastsatt for emnet på tidspunktet for ny vurdering eller utsatt eksamen. Ved nasjonale rammeplanendringer kan det av departementet bli fastsatt

Kommentert [EW7]: Se kommentarer i følgedokumentet

særordninger. Ved betydelige endringer i pensum skal det være anledning til å bli vurdert etter gammel ordning i maksimalt ett år.

Utfyllende regel

§ 5-6 (2)

Instituttet avgjør om studenter som strøk ved siste ordinære eksamen, kan få tilgang til utsatt eksamen

§ 5-6 (3)

Krav til innhold i bacheloroppgave ved ny vurdering dersom emnet tidligere ikke er bestått, kan spesifiseres nærmere i emnebeskrivelsen.

§ 5-6 (6)

En student som har vært vurderingsmeldt i et emne, har anledning til å melde seg til vurdering i emnet i to semestre etter at det ble undervist siste gang.

Instituttet avgjør om studenter som har fått godkjent obligatoriske aktiviteter ved første gangs oppmelding, kan framstille seg til ny vurdering for å forbedre karakteren uten å ta opp igjen obligatoriske aktiviteter.

Spesifiser at eventuelle begrensninger i gyldighet av obl. aktivitet skal stå i emnebeskrivelsen.

Kommentert [EW8]: Denne sliter jeg litt med.
- Er formuleringa bra nok?
- Dekker dette også punkt 4?

§ 5-7. Tilrettelegging for vurdering

(1) For å gi alle studenter tilnærmet like arbeidsvilkår ved vurdering, kan studenter med særskilte behov som er tilstrekkelig dokumentert, søke om tilrettelagt vurdering. Tilretteleggingen kan enten være praktisk rettet i form av å kunne bruke spesielle hjelpemidler eller få utvidet tid. I spesielle tilfeller kan det innvilges bruk av annen vurderingsform enn den ordinære eller annen form for tilrettelegging. Tilretteleggingen skal ikke føre til en reduksjon av de faglige krav som stilles til den enkelte vurdering.

(2) Dokumentert søknad må sendes innen fastsatte frister. Relevant dokumentasjon skal være av nyere dato. Dersom behovet for tilrettelegging er permanent, kan godkjenning gis for den tid studenten har studierett. Søknaden avgjøres av rektor. Ved søknad om annen vurderingsform enn den som er oppgitt i emnebeskrivelsen, skal rektor avgjøre søknaden i samråd med fakultetet.

(3) Studenter med akutt oppståtte behov skal så langt det er mulig få tilrettelagt vurdering etter samme retningslinjer som ovenfor. Søknad med tilstrekkelig dokumentasjon må sendes inn så snart som mulig etter at den akutte situasjonen har oppstått.

§ 5-8. Målform og språk ved skriftlig vurdering (gjelder ikke språkfag)

(1) Bestemmelser om bruk av målform i eksamensoppgaver er gitt i forskrift 7. juli 1987 nr. 4148 om målform i eksamensoppgaver. Forskriften er gitt med hjemmel i lov 11. april 1980 nr. 5 om målbruk i offentlig teneste.

(2) Eksamensoppgaver som gis på norsk mål, skal foreligge i begge målformer (bokmål og nynorsk). Har alle studentene ønsket samme målform, kan oppgavene gis i bare denne målformen. Studentene velger målform når de registrerer seg som studenter.

(3) Dersom undervisningen gis på et skandinavisk språk, gis eksamensoppgaven på norsk. Fakultetet kan bestemme at oppgaveteksten i tillegg skal gis på engelsk.

(4) Dersom undervisningen gis på engelsk, gis eksamensoppgaven på engelsk. Fakultetet kan bestemme at eksamensoppgaven i tillegg skal gis på norsk.

(5) Dersom en vesentlig del av emnets pensum er på engelsk, kan fakultetet bestemme at eksamensoppgaven i tillegg skal gis på engelsk, selv om undervisningen ikke er gitt på engelsk.

(6) Eksamensbesvarelse kan leveres på et skandinavisk språk eller engelsk hvis det ikke er fastsatt annen ordning i emnebeskrivelsen eller studieplanen.

(7) Master-/hovedoppgave skrives på engelsk eller et skandinavisk språk. Oppgaver som skrives på et skandinavisk språk skal ha et sammendrag på engelsk. Oppgaver som skrives på engelsk skal ha et sammendrag på et skandinavisk språk. Fakultetet kan gi unntak fra denne bestemmelsen dersom studenten er fremmedspråklig og ikke behersker et av de skandinaviske språkene.

(8) Med skandinavisk språk menes i denne bestemmelsen norsk, dansk eller svensk.

Utfyllende regel

§ 5-8

Instituttet avgjør i tråd med bestemmelsene i punkt 3–7

§ 5-9. Master-/hovedoppgave

(1) Dersom master-/hovedoppgaven vurderes til Ikke bestått eller F, kan en ny eller omarbeidet oppgave med vesentlige endringer leveres til sensur én ytterligere gang.

(2) Når studenten har fått bestått karakterer på master-/hovedoppgave er det ikke anledning til å få vurdert en ny oppgave innenfor det samme studieprogrammet.

Utfyllende regel

§ 5-9

Det er adgang til å levere inn en masteroppgave på nytt en gang i ett og samme masterprogram, forutsatt at oppgaven er ny eller så omarbeidet at den kan betraktes som en ny oppgave.

Studenten må da

- stille og gi svar på nye problemstillinger, og/eller
- trekke inn nytt empirisk materiale (kilder/data), og/eller
- foreta en radikal endret analyse og tolkning av sin opprinnelige empiri.

Studenten må, dersom han/hun benytter seg av denne mulighet, avlegge den/de delprøver som vanligvis avlegges etter at masteroppgaven er innlevert.

Studenten må i sin søknad til instituttet gjøre rede for hvilke endringer han/hun planlegger å gjøre i masteroppgaven.

Instituttet avgjør søknaden.

Kommentert [EW9]: Se også kommentarer i følgedokumentet

§ 5-10. Veiledet praksis

(1) Praksis skjer under veiledning og kontinuerlig vurdering.

(2) Studenten har adgang til ny praksisperiode én gang dersom første gang vurderes til Ikke bestått eller ikke er godkjent. Emnebeskrivelsen kan fastsette at studenten kan søke om et tredje forsøk.

(3) Rektor kan fastsette retningslinjer for gjennomføring av praksis.

§ 5-11. Sensur

(1) Studentenes kunnskaper og ferdigheter skal bli prøvd og vurdert på en upartisk og faglig betryggende måte, jf. uhl. § 3-9 (1).

(2) Fakultetet selv oppnevner eksterne sensorer for tre år av gangen.

For tverrfakultære emner (for eksempel Ekspert i team) som ikke er administrert av et fakultet, oppnevner rektor ekstern(e) sensor(er). Eksterne sensorer ved klage oppnevnes av fakultetet selv.

(3) Ekstern sensor kan ikke ha vært ansatt ved NTNU det siste året.

(4) Tilsatte i vitenskapelig stilling behøver ikke oppnevnes som intern sensor.

(5) Det skal være minst to sensorer ved muntlig prøve og vurdering av praksisstudier eller lignende som etter sin art ikke lar seg etterprøve.

- (6) Det skal være minst to sensorer, hvorav minst én ekstern, ved bedømmelsen av master-/hovedoppgaven, jf. uhl § 3-9 nr. 2.
- (7) Ved hvert studieprogram skal det benyttes ekstern sensor i tillegg til intern i minimum ett emne pr. studieår. Studieprogrammets vertsfakultet velger emne(r), i samråd med fakultetet som eier emnet. Der det brukes tilsynssensor, kan fakultetet vedta unntak fra dette.
- (8) Alle emner skal innen en femårsperiode ha hatt ekstern sensor.
- (9) Ekstern evaluering av vurderingsordningene kan gjennomføres med tilsynssensor for deler av et studieprogram eller for ett eller flere studieprogram samlet. Retningslinjer for bruk av tilsynssensor fastsettes i NTNUs kvalitetssikringssystem.
- (10) Det skal utarbeides sensorveiledning eller løsningsforslag i forbindelse med sensur. Dette skal være tilgjengelig for sensor før vurderingen starter og tilgjengelig for studentene når sensur foreligger.
- (11) Når vurderingsordningen omfatter justerende muntlig, må hovedvurderingsform være bestått før justerende muntlig kan gjennomføres.
- (12) Sensur skal foreligge innen tre uker jf. uhl § 3-9 (4). Sensur skal være tilgjengelig senest første virkedag etter sensurfristen. Sensuren for master-/hovedoppgave skal foreligge innen tre måneder.
- (13) Studentene er selv ansvarlig for å gjøre seg kjent med sensuren.

Utfyllende regel

§ 5-11(6)

Veileder skal ikke være sensor ved bedømmelse av masteroppgaven.

Kommentert [EW10]: I tråd med tidligere praksis – ikke vært i utfyllende regler

Kapittel 6. Begrunnelse, klage og fusk

§ 6-1. Klager

- (1) Enkeltvedtak etter denne forskriften kan påklages. Klageinstans er NTNUs klagenemnd.
- (2) Styret delegerer myndigheten til NTNUs klagenemnd etter uhl kap 3 og 4 der styret selv eller institusjonens klagenemnd skal fatte vedtak. Vedtak kan påklages til departementets nasjonale klageorgan der dette er angitt.

§ 6-2. Begrunnelse for og klage på karakter

- (1) Begrunnelse for og klage på karakter behandles etter uhl § 3-9 (5) og § 5-3. Ved ny sensur skal det være minst to nye sensorer, hvorav minst en ekstern. Sensorene skal ikke få opplyst opprinnelig karakter, sensors begrunnelse for denne eller studentens begrunnelse for klagen.
- (2) Krav om begrunnelse og klage på karakter fremsettes overfor fakultetet etter gjeldende frister.
- (3) Ved klage på karakter på felles besvarelse, der det gis én felles karakter, må samtlige studenter i gruppa samtykke og undertegne klagen.
- (4) Fremmes klage på karakter eller formelle feil før vitnemål er utstedt, skal vitnemålet holdes tilbake til klagen er ferdig behandlet. Dersom vitnemål er utstedt, skal det returneres til NTNU før klagen tas til behandling.
- (5) Ved vurderinger som etter sin art ikke kan etterprøves, eksempelvis muntlig prestasjon eller praksisopplæring, kan karakter ikke påklages jf. uhl § 5-3 (5).
- (6) Studenten(e) kan klage først når karakter for emnet er kunngjort. Dersom emnet består av flere delvurderinger, skal studenten angi hvilken eller hvilke delvurdering(er) klagen gjelder.
- (7) Emnebeskrivelsen kan fastsette at klageprosedyre kan finne sted allerede etter separat delvurdering når resultatet er til hinder for videre progresjon i semesteret.

Utfyllende regel

§ 6-2

Krav om begrunnelse og klage på karakterfastsetting behandles av instituttet emnet tilhører.

Kommentert [EW11]: Overflødig?

§ 6-3. Klage over formelle feil

(1) Klage over formelle feil ved vurdering eller sensur behandles etter § 5-2 i uhl. Fakultetet avgjør klagen. Hvis studenten ikke gis medhold, sendes klagen til NTNUs klagenemnd for endelig avgjørelse.

(2) Ved klage over formelle feil for gruppeeksamen / oppgave, skal samtlige studenter samtykke og undertegne klagen.

§ 6-4. Fusk eller forsøk på fusk

(1) Fusk defineres som en opptreden i strid med NTNUs regelverk for eksamensavvikling, og som på en urettmessig måte kan føre til at kandidatens resultater blir vurdert bedre enn ellers.

Eksempler på slike tilfeller:

- benytte eller ha tilgjengelig ulovlige hjelpemidler ved den bestemte eksamen eller prøve
- ureglementert bruk av tillatte hjelpemidler
- presentere andres arbeid som sitt eget; plagiat, herunder manglende kildehenvisning og/ eller klar markering av sitat
- presentere eget tidligere arbeid uten referanse; selvplagiat
- ureglementert samarbeid mellom kandidater eller grupper
- urettmessig å ha skaffet seg adgang til vurdering
- på andre måter handle slik at det urettmessig kan gi fordeler ved vurderingen eller i forbindelse med obligatoriske aktiviteter.

(2) Fusk og forsøk på fusk behandles etter § 4-7 og § 4-8 i uhl. Dette gjelder også forsettlig medvirkning. Følgende reaksjoner kan vedtas:

- annullering av gjeldende eksamen eller prøve eller godkjenning av kurs jf. uhl § 4-7
- utestenging fra NTNU og fratakelse av retten til å gå opp til eksamen ved andre institusjoner under uhl inntil ett år jf. uhl § 4-8.

Når det fattes vedtak om utestenging, er dette en reaksjon som kommer i tillegg til annullering.

(3) NTNUs klagenemnd fastsetter reaksjonsformen ved fusk eller forsøk på fusk. Studenter som får annullert eksamen etter uhl § 4-7, har kun adgang til å fremstille seg til ordinær vurdering.

(4) Rektor fastsetter retningslinjer ved behandling av saker om fusk/forsøk på fusk til eksamen.

Utfyllende regel

§ 6-4 (4)

Ved mistanke om fusk skal instituttet sende saken over til fakultetet.

Kommentert [EW12]: Ny – tatt inn som følge av at etablert praksis ved HF ([se 2.1 i NTNUs veiledning](#))

Kapittel 7. Vitnemål og karakterutskrift

§ 7-1. Vitnemål og Diploma supplement

(1) Vitnemål utstedes etter avsluttet grad eller yrkesutdanning eller i samsvar med studiets rammeplan. Fakultetet tildeler grad eller yrkesutdanning.

(2) Utdanningsplanen er grunnlag for vitnemål. Vitnemål for oppnådd grad utstedes når kravene i utdanningsplanen er fullført.

(3) Studenten kan reservere seg i inntil to semestre mot å få vitnemålet for bachelorgraden utstedt for å kunne forbedre karakteren i emner som inngår i graden.

(4) Diploma Supplement (på engelsk) inngår som en del av vitnemålet.

(5) Vitnemål utstedes normalt bare én gang for samme grad/utdanning. Vitnemålet skal gi opplysninger om hvilket studieprogram og hvilke emner som ligger til grunn for graden. Vitnemålet skal gi opplysninger om hvilket semester og år graden/utdanningen er fullført. Eventuell gjennomsnittskarakter angis i vitnemålet.

(6) Ved tap av vitnemål kan det etter søknad utstedes duplikat. Dette merkes som duplikat. Rektor kan fastsette avgift for utstedelse av duplikatvitnemål.

(7) Rektor fastsetter bestemmelser om utforming av vitnemål og Diploma Supplement.

§ 7-2. Karakterutskrifter

En student skal, etter forespørsel, få karakterutskrift over samtlige beståtte emner ved NTNU.

§ 7-3. Gjennomsnittskarakter

Det kan gis gjennomsnittskarakter på vitnemålet. Dette angis i utfyllende regler. Med gjennomsnittskarakter menes en samlekarakter som gis for hele studieprogrammet ved tildeling av grad. Karakteren beregnes som et veiet gjennomsnitt av tellende bokstavkarakter for de emner som inngår i graden. For å få beregnet gjennomsnittskarakter må studenten ha bestått karakter i emner ved NTNU på til sammen minst 120 studiepoeng og det må være benyttet bokstavkarakter i minst 75 % av studiepoengene som inngår. Gjennomsnittskarakteren beregnes slik:

1. Hver bokstavkarakter erstattes av en tallekvivalent, A=5, B=4, C=3, D=2, E=1.
2. Tallekvivalenten multipliseres med emnets studiepoeng, og de enkelte produktene av studiepoeng og tallekvivalent summeres for de emner som inngår.
3. Produktsummen divideres med totalt antall studiepoeng som inngår i samlingen av aktuelle emner.
4. Kvotienten regnes ut med én desimal.
5. Gjennomsnittskarakteren blir den bokstavkarakter som har heltallet i kvotienten som tall-ekvivalent, etter at vanlig forhøringsregel er brukt.

Kapittel 8. Utfyllende regler og ikrafttredelse

§ 8-1. Utfyllende regler

Fakultetet selv kan gi utfyllende regler til forskriften. For tverrfakultære studieprogram skal utfyllende regler godtas av alle involverte fakultet. For sivilingeniørutdanningen og den 5-årige lektorutdanningen vedtar rektor utfyllende regler.

§ 8-2. Overgangsbestemmelser

- (1) Der utfyllende regler gitt etter tidligere studieforskrift fastsetter hvordan vurderinger skal gjennomføres gjelder dette senest ut studieåret 2016/17.
- (2) For øvrig gjelder utfyllende regler fastsatt etter tidligere studieforskrift, så fram de ikke er i strid med den nye studieforskriften, senest ut studieåret 2016/17.
- (3) Der det er motstrid mellom ny og gammel studieforskrift, legges den løsningen som er til gunst for studenten til grunn ut studieåret 2015/16.
- (4) Institusjonenes bestemmelser om ernestørrelse og fellesemner / innføringsemner som gjaldt før 1. januar 2016, gjelder inntil annet er bestemt.

§ 8-3. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2016.

Fra samme dato opphører følgende forskrifter:

Forskrift 7. desember 2005 nr. 1684 om studier ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

Forskrift 25. februar 2014 nr. 239 om studier ved Høgskolen i Sør-Trøndelag

Forskrift 19. juni 2012 nr. 649 om studier og eksamen ved Høgskolen i Ålesund

Forskrift 15. desember 2014 nr. 1787 om opptak, studier og eksamen ved Høgskolen i Gjøvik, unntatt kapittel 2 og 3.

Utfyllende regler – punkter til oppfølging og diskusjon

Arbeidsgruppa som har jobbet med nye utfyllende regler til studieforskriften, har plukket ut enkelte problemstillinger vi ønsker å belyse spesielt. Dette dokumentet er derfor ment som et tillegg til forslaget til utfyllende regler.

Generelt

Et utgangspunkt for arbeidet har vært behovet for å forenkle dagens utfyllende regler, som til dels framstår som svært detaljerte og sårbare for endringer. Det har vært et mål for gruppa at de utfyllende reglene i størst mulig grad skal kunne stå seg også ved endringer. Derfor har vi foreslått å ta ut for eksempel henvisninger til gradskomponenter (som fag 2 i bachelorgraden) og rene retningslinjer for saksbehandling. Det betyr imidlertid også at vi ser behovet for en gjennomgang av andre retningslinjer og rutiner. Vi anbefaler derfor

- at ei arbeidsgruppe settes ned for å gå gjennom retningslinjene i masteravtalen
- å se nærmere på om det er grunn for å ha en mer samordnet praksis på HF når det kommer til vurderingsordninger. Dette kan dreie seg om
  - o forholdet mellom ordinære eksamener og utsatt eksamen
  - o muligheten for å framstille seg for utsatt eksamen for studenter med stryk i andre eksamensformer enn skriftlig eksamen under tilsyn/muntlig eksamen (§ 5-6, nr. 2)
- at det vurderes om vi bør jobbe mer med veiledninger og rutinebeskrivelser for saksbehandling på studieområdet.

Ei forenkling av utfyllende regler medfører at det stilles store krav til innholdet i emnebeskrivelser og studieplaner. Vi foreslår derfor at fakultetet legger enda mer vekt på dette i studieplanprosessen for 2017/18.

Kommentarer til enkelte punkter

Til § 2-9

Gruppa ser det som ønskelig at kravet til «friske» studiepoeng for å få tildelt ny grad økes fra 60 til 90 studiepoeng, slik forskriftens § 2-9 åpner for. Vi ser det som uheldig at det skal være mulig å få en bachelorgrad nummer 2 bare ved å ta 60 nye studiepoeng. Samtidig mener vi dette bør diskuteres med andre fakulteter, og ser dessuten behovet for å vurdere konsekvensene av ny finansieringsordning for høyere utdanning (som kommer på høring i høst). Det kan derfor være hensiktsmessig å utsette dette punktet til vi har fått en grundigere gjennomgang.

Til § 3-3

Paragrafen som regulerer tap av studierett er en «kan-bestemmelse», noe som legger opp til mer bruk av skjønn enn ved en «skal-bestemmelse». Gruppa ser det ikke som hensiktsmessig å beskrive i detalj hva som ligger i ei slik skjønnsvurdering – ei slik liste kan fort legge for mange føringer, og dessuten virke ekskluderende. Vi mener det er like viktig å legge vekt på mulighetene for permisjon og deltid.

Til § 4-1

Paragrafen regulerer myndighet for opprettelse av studieprogram og andre studier. Forskriften er ikke entydig når det kommer til årsstudiene, som avhengig av læringsmål kan defineres enten som studieprogram eller et annet studium. Vi mener derfor det er viktig at fakultetet ser spesifikt på årsstudienes status foran studieplanprosessen for 2017/18.

Til § 4-4

Paragrafen omtaler deltidsstudier, men setter ingen grense for hvor lav studieprogresjonen kan være. Vi mener det er riktig å videreføre en grense på opptil 50 % redusert studieprogresjon, men at det i spesielle tilfeller kan avtales deltidsstudier utover denne rammen. Vi ønsker likevel å få en vurdering av juristen om forskriften gir hjemmel for å sette en slik begrensning.

Til § 5-4

Arbeidsgruppa er bedt om å utarbeide retningslinjer for femte (og eventuelt fjerde) eksamensforsøk. Arbeidsgruppa mener imidlertid det er vanskelig å sette opp kriterier for dette, all den tid vi har liten erfaring med dette, og dessuten har grunn til å tro at dette vil bli lite utbredt. Det ble imidlertid diskutert om vi bør ta inn et punkt som sier at femte forsøk kan innvilges dersom det kun gjenstår ett emne av graden. Er det en rimelig bestemmelse?

Til § 5-11

På bakgrunn av UHRs [veiledende retningslinjer for sensur](#) kan det komme justeringer av enkelte punkter forskriften som regulerer sensur. Det kan derfor bli behov for å justere utfyllende regler på et seinere tidspunkt – for eksempel det som omhandler frekvens og omfang av ekstern sensur. Vi mener for øvrig at fakultetet bør ha spesiell oppmerksomhet rundt hvordan vi ivaretar regelverket på dette punktet. Bør vi ha et felles system for å sikre vi at alle emner underlegges ekstern sensur med den frekvens forskriften fastsetter (enten hvert femte år – som i dag – eller hvert tredje år – som UHR anbefaler)?